

บรรณานุกรม

- กรมอนามัย. (2541). การศึกษาการดูแลอนามัยเจริญพันธุ์ของสตรีไทย. ม.ป.ท.
- กรมอนามัย. (2543). เอกสารประกอบการเปิดพิธีโครงการแม่สวยสุขภาพดีมีลูกรัก กับ MALL & MOM วันที่ 24 – 28 พฤศจิกายน 2543. ณ ห้องคอนเวนชั่นและวาไรตี้ฮอลล์ ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ จังหวัดนครราชสีมา.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2544). สถิติสาธารณสุข 2543. ม.ป.ท.
- กองโภชนาการ กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข. (2545). น้ำหนักทารกแรกเกิด. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 23, 2545, จาก <http://www.anamai.moph.go.th/nutri/newpage5.htm>
- กองสถิติสาธารณสุข. (2535). สรุปผลการปฏิบัติงาน งานอนามัยแม่และเด็กตามแผนงานโครงการ ในแผน 6 ปีงบประมาณ 2534. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองอนามัยครอบครัว. (2529). แผนงานอนามัยแม่และเด็ก (พ.ศ. 2530-2534). ม.ป.ท.
- กองอนามัยครอบครัว. (2535). แผนงานอนามัยแม่และเด็ก (พ.ศ. 2535-2539). ม.ป.ท.
- กัญญา ดีวิเศษ. (2542). ผักพื้นบ้านภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล. (2546). การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กิตติ สมบัติ, นงพรรณ พิริยานุวงศ์ และสายันต์ อาจนรงค์. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพตนเองของชาวมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้. ม.ป.ท.
- กีรติ บุญเจือ. (2541). ศาสนาเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ขจัตถัย บุรุษพัฒน์. (2529). ไทยมุสลิม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- คณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2535). รายงานการดำเนินงานโครงการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เรื่องอนามัยแม่และเด็กอำเภอบัวใหญ่และอำเภอเนินสูง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2533-2535. ม.ป.ท.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 9. (2544). แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- คณะกรรมการอำนวยการบริหารแผนงาน/ โครงการสนองนโยบายรัฐบาล ตามแผนพัฒนาการ
สาธารณสุขฉบับที่ 7. (2535). แผนดำเนินงานสนองนโยบายรัฐบาลและงานเร่งรัด
ตามแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 7 ประจำปี 2536. ม.ป.ท.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ. (2543). สถานะสุขภาพคนไทย. กรุงเทพมหานคร: อุษากการพิมพ์.
จาวรวรรณ ต.สกล. (2530). จิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการพยาบาลจิตเวช. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- จิตรลดา พิริยาศาสตร์. (2543). ถ้อยคดีแบบชาวมุสลิมดีอย่างไร. วารสารพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสยาม, 1(1), 23-26.
- จินดา บุญช่วยเกื้อ. (2542). การดูแลรักษาและส่งเสริมสุขภาพ. ใน สุขชาติ โสมประยูร
(บรรณาธิการ), สุขภาพเพื่อชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 61-94). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตร.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2542). ผู้หญิงกับความมั่นคงทางสุขภาพ. ใน พิมพ์วัลย์ บุญมงคล,
นิภรณ์ สันหจรียา และ ศันสนีย์ เรืองสอน (บรรณาธิการ), รื้อสร้างองค์ความคิดผู้หญิง
กับสุขภาพ (หน้า 489-540). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพรส.
- จำเริญ แสงดวงแข. (2542). โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้. ใน มุลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย
สารานุกรม ธนาคารไทยพาณิชย์, สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ (เล่ม 14, หน้า 7028 -
7034). กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- จุฬารภรณ์ โสตะ. (2542). การส่งเสริมสุขภาพ. วารสารศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง, 7(1), 12-16.
- ฉวีวรรณ อยู่สำราญ. (2538). การตั้งครมกับการออกกำลังกาย. วารสารพยาบาลศาสตร์,
13(3), 29-39.
- เฉลิมพล ต้นสกุล. (2541). พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์.
- เฉลียว ปิยะชน. (2544). อายุรเวช: ศาสตร์แห่งชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร:
บริษัทพิมพ์เนศ พรินติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด.
- เชค อาลี อีซา. (2543). คู่มือสตะบาย คำวิงวอนที่อัลลอฮ์ทรงรับ. อยุธยา: สายสัมพันธ์.
- ทมลลา วัฒนสิน. (2544). ภูมิปัญญาท้องถิ่น: จินตนาการแห่งการเรียนรู้. วารสารวิทยบริการ,
12(2), 77-83.
- ณัฐกาญจน์ ไชยรัตนพงศ์. (2546). อาหารสมุนไพรทางสูติศาสตร์. เอกสารประกอบการอบรม
เชิงปฏิบัติการเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพมารดา: ภูมิปัญญาตะวันตกและ
ตะวันออก วันที่ 5 -7 มีนาคม 2546. ณ คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา.

ดลมนรรัตน์ บากา, มาโนชญ์ บุญญานวัตร, นิธิ เอียวศรีวงศ์, รอบรี หะยีอีแต, รัตติยา สาและ, อนันต์ วัฒนานิก และคณะ (2542). ศาสนาอิสลามในภาคใต้. ใน มุขนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทยสารานุกรม ธนาคารไทยพาณิชย์, *สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้* (เล่ม 15, หน้า 7393 - 7410). กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.

ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ. (2542). ความหวัง: พลังอันยิ่งใหญ่ในผู้ป่วยเรื้อรัง.

วารสารพยาบาลศาสตร์, 17(3), 16-23.

ดารุณี จงอุดมการณ์. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพภาพสะท้อนการปฏิบัติ. *วารสารคณะพยาบาล มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 25(1), 85-97.

ดำรง แวอาลี. (2546). การให้บริการสุขภาพที่สอดคล้องกับบทบัญญัติอิสลาม. *เอกสารประกอบการบรรยายประชุมวิชาการเรื่องการจัดบริการสุขภาพตามหลักศาสนาอิสลาม วันที่ 18-19 ธันวาคม 2546*. ณ โรงเรียนตำรวจภูธรภาค 9 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา.

เดชรัตน์ สุขกำเนิด. (2545). กระบวนทัศน์และมิติทางสุขภาพ. ใน เดชรัตน์ สุขกำเนิด, วิชัย เอกพลากร และ บัดพงษ์ เกษสมบูรณ์ (บรรณาธิการ), *การประเมินผลกระทบทางสุขภาพเพื่อการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ: แนวคิด แนวทาง และแนวปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 6-9). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดีไซน์ จำกัด.

ถนอมศรี อินทนนท์, อรวรรณ หนูแก้ว และศรีสุดา วนาลีสิน. (2543). การแก้ปัญหาสุขภาพจิต โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 8(1), 37-48.

ทรงพร จันทรพัฒน์. (2543). *การพยาบาลภาวะจิตสังคมของหญิงตั้งครรภ์*. สงขลา: เหมการพิมพ์.

ทัศนีย์ ทองประทีป. (2545). การส่งเสริมสุขภาพะด้านจิตวิญญาณ. *วารสารสมาการพยาบาล*, 17(3), 51-62.

ทิพวรรณ ทองบริสุทธิ. (2547). *ประสบการณ์ของญาติในการใช้ภูมิปัญญาตะวันออกเพื่อบำบัดเยียวยาผู้ป่วยวิกฤต*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

เทียมศร ทองสวัสดิ์. (2531). *การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์*. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ธนพร ศนิบุตร. (2543). *การพยาบาลมารดาและทารกในครรภ์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ดวงกมล (2520) จำกัด.

- ธีระพร วุฒยวนิช, ธีระ ทองสง และจตุพล ศรีสมบุญ. (2541). *ตำราสูติศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: พี.บี.ฟอเรนบีคส์เซนเตอร์.
- นงพรรณ พิริยานุพงศ์, บัญชา มาลินี และ สุภาภรณ์ สามารถ. (2535). *รายงานการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองเชิงพื้นที่บ้านด้านอนามัยแม่และเด็กภาคใต้ของ ประเทศไทย*. ม.ป.ท.
- นพวรรณ หมิ่นน้อย. (2542). การปฏิบัติตนขณะตั้งครรภ์: การเชื่อมโยงระหว่างความเชื่อดั้งเดิม อีสานกับความรู้ทางการแพทย์สมัยใหม่. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 22(3), 13-23.
- นิตยา กิจไพศาล. (2539). *การศึกษาภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านรักษากระดูก: กรณีศึกษาหมอคคน หนึ่งในตำบลในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์, สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และประมุข อุทัยพันธุ์. (2542). ชาว-มลายู: ผู้คนและ วัฒนธรรมในภาคใต้. ใน *มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทยสารานุกรม ธนาคารไทยพาณิชย์, สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้* (เล่ม 4, หน้า 1921- 1942). กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- นิพนธ์พร วรมงคล. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กไทยและเป้าหมายอนามัย แม่และเด็กในแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ 9. *เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมเชิงปฏิบัติการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพชีวิตแม่และเด็ก วันที่ 26 – 27 มิถุนายน 2546*. ณ ห้องประชุมโรงแรมเจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
- นิตา ชูโต. (2540). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.
- บุญแสง บุญอำนวยกิจ. (2544). พฤติกรรมอนามัยแม่และเด็กของมารดาไทยมุสลิม: ศึกษากรณี อำเภอตากบ จังหวัดยะลา. *วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 24(3), 18-25.
- เบญจา ยอดดำเนิน, อรพินท์ พิทักษ์มหาเกตุ และอุไรวรรณ คณิงสุขเกษม. (2531). การเลือก ตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ. ใน *เบญจา ยอดดำเนิน, นุปผา ศิริรัศมี และ วาทีณี บุญชะลิกษ์, การศึกษาเชิงคุณภาพ: เทคนิคการวิจัยภาคสนาม* (หน้า 109-124). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปณิธาน หล่อเลิศวิทย์. (2541). *นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทดีไซร์จำกัด.

- ประพนธ์ เรืองณรงค์ และ สุภาภรณ์ อินทองคง. (2542). การเกิด: วัฒนธรรมไทยมุสลิม. ใน มูลนิธิ สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, *สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้* (เล่ม 1, หน้า 337- 341). กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- ประมุข อุทัยพันธุ์. (2542). น้ำยา น้ำมนต์ และหมากเสก: การรักษาโรคของไทยมุสลิม. ใน มูลนิธิ สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, *สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 8*. กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- ประยงค์ โชชาติ. (2543). การศึกษาลักษณะการยอมรับวิทยาการสมัยใหม่ของชุมชนในจังหวัด ชายแดนใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 6(3), 236-250.
- ประเวศ วะสี. (2541). *บนเส้นทางใหม่การส่งเสริมสุขภาพ อภิวัดนชีวีตและสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ประเวศ วะสี. (2543). *สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี บจก.
- ปานัน บุญ-หลง. (2543). วิพากษ์: การถือศีลอดของมุสลิม. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม*, 1(1), 23-26.
- ผกากรอง ตั้งสุขล. (2545). *ประสบการณ์ของผู้สูงอายุในการบำบัดอาการปวดข้อเข่าเสื่อมด้วย ภูมิปัญญาพื้นบ้าน*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา
- พนิตนาฏ วิสุทธิธรรม, วิณาพร ลำอางศรี และ สมชาย ลีสิน. (2539). *รายงานการศึกษาการใช้ ประโยชน์พืชผักพื้นบ้านภาคใต้ในมิติทางวัฒนธรรม*. ม.ป.ท.
- พรทิพย์ อารีรักษ์กุล. (2543). *การพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ. (2543). *พระพุทธศาสนากับการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พันธุ์ ชันติกาโร. (2542). *ประสบการณ์การดูแลตนเองของหญิงมีครรภ์มุสลิมที่ไม่ฝากครรภ์*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- พิสมัย จันทวิมล. (2541). *นิยามศัพท์ส่งเสริมสุขภาพ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทดีไซด์จำกัด.
- พิสุทธิ บุญเจริญ. (2541). *ระบบการจัดการศึกษาอิสลามศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้*. *วารสารรัฐสภา*, 19(1), 14-19.
- พิสุทธิ บุญเจริญ. (2542). ปอเนาะ (Pondok): แหล่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วัย 12 ปีขึ้นไป ใน จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารรัฐสภา*, 20(1), 67-72.

- เพ็ญญา ทรัพย์เจริญ. (2542). *การแพทย์แผนไทยสายใยแห่งชีวิตและวัฒนธรรม เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เพ็ญศรี กวีวงศ์ประเสริฐ. (2530). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองในประเทศไทย. ใน พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์, เพ็ญศรี กวีวงศ์ประเสริฐ และอรัญญา ปรุณัน (บรรณาธิการ), *การดูแลสุขภาพตนเองที่คนทางสังคมวัฒนธรรม* (หน้า 201-259). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์แสงแดดจำกัด.
- พาริดา อิบราฮิม. (2541). *นิเทศวิชาชีพและจริยศาสตร์สำหรับพยาบาล*. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพาณิชย์.
- ภิศก ลุมพิกานนท์. (2542). การดูแลระหว่างตั้งครรภ์ ใน กนก สีจร, ถวัลย์วงศ์ รัตนสิริ, วิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุข และโกวิท คำพิทักษ์ (บรรณาธิการ), *สูติศาสตร์(พิมพ์ครั้งที่ 2* , หน้า 51-60). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- มานพ ประภาษานนท์. (2542). *พลังธรรมชาติเสริมสร้างสุขภาพ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท มาสเตอร์ พรินต์ จำกัด.
- มานี ชูไทย. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่อง หลักการอิสลามที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพและการสาธารณสุข. ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.*
- มูรีด ทิมะเสน. (2542). *ใครว่าการเป่ารักษาไม่มีในอิสลาม*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- เมธาวี อุดมธรรมานภาพ. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์. ใน เมธาวี อุดมธรรมานภาพ , รัตนา ประเสริฐสม, อำไพ อินทรประเสริฐ และสุชาติ ชิวพันธ์ (บรรณาธิการ), *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน* (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 3 - 79). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ยศ สันตสมบัติ. (2542). *ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- ยิ่งยง เทาประเสริฐ และ ธารา อ่อนชมจันทร์. (2537). *ศักยภาพของภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการดูแลรักษาสุขภาพ กรณีศึกษา: การรักษากระดูกหักของหมอเมืองและการดูแลครรภ์ของชาวอาข่า จังหวัดเชียงราย*. ม.ป.ท.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2539). *เทคนิคการวิจัย: การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- รักษนก เจนวิริยะกุล. (2543). *พฤติกรรมการเลือกใช้แหล่งรักษาของผู้ป่วยเบาหวานในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น,ขอนแก่น

- รัตนภา รัตนพงศ์. (2529). แต่งงาน: วัฒนธรรมไทยมุสลิม. ใน สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา (บรรณานุกรม), *สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้* (เล่ม 4, หน้า 1350 - 1379). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์.
- รุจพร ประชาเดชสุวัฒน์. (2543). ภูมิปัญญาเพลงพื้นบ้าน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบ ล้านนา กับ ลีบสองปันนา. *วารสารวิทยบริการ*, 11(3), 53-68.
- ลลิตา ธีระสิริ. (2542). *อ่านก่อนคลออด ข้อควรรู้และปฏิบัติระหว่างตั้งครรภ์* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมธรรม.
- ละม่อม โขมพัฒน์. (2536). *ความเชื่อพื้นบ้านเกี่ยวกับอนามัยแม่และเด็กของสตรีไทยมุสลิม ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ลีนา ตังกนะภักย์. (2535). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการทำคลอดแบบพื้นบ้านและแบบสมัยใหม่ของมารดาไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ลือชัย ศรีเงินยวง. (2542). การรักษาตนเองด้วยยาแผนปัจจุบัน: แนวคิดทางมานุษยวิทยา. *วารสารนโยบายและแผนสาธารณสุข*, 2(3), 58-67.
- เลิศชาย ศิริชัย และ อุดม หนูทอง. (2544). *รายงานการวิจัย การแพทย์พื้นบ้านภาคใต้กับบริบททางสังคมและกระบวนการรักษาผู้ป่วย*. ม.ป.ท.
- วสุธร ต้นวัฒนกุล. (2542). *สุขภาพกับคุณภาพชีวิต เส้นทางที่ต้องร่วมกันพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี. เพรส จำกัด.
- วรรณณิภา อัครชัยสุภิกรม. (2546). การส่งเสริมสุขภาพสู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 11(1), 51-55.
- วัฒนา ศรีพจนารถ. (2545). *การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์: แบบแผนสุขภาพ*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- วันเต็ม สังข์ขาว. (2544). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้บริการการคลอดของมารดาวัยรุ่นมุสลิมจังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วันเพ็ญ พิษิตพรชัย. (2541). การพยาบาลกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 16(1), 2-6.
- วิจิตร บุญยะโหดระ. (2542). *อาหารเพื่อสุขภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รักสุขภาพ.
- วิถีไทย: เรือนรู้วิถีชุมชน. (2543). *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 11(2), 54-57.

- วิฑูร โอสถานนท์ และ สมพล พงศ์ไทย. (2539). *ความเป็นมาและพัฒนาการทางสูติกรรมในประเทศไทย. ใน ประทักษ์ โอบประเสริฐสวัสดิ์, วินิต พัวประดิษฐ์ และ สุรศักดิ์ ฐานีพานิชสกุล (บรรณาธิการ), สูติศาสตร์รามาธิบดี 1ฉบับนิพนธ์ครั้งที่ 2* (หน้า 3-34). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไฮลิสติก พับลิชชิ่ง จำกัด.
- วิวัฒน์ คติธรรมนิตย์. (2536). *ความหลากหลายทางชีวภาพกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- วิวัฒน์ ลิ้ม. (2542). *ภูมิปัญญาไทยกับสุขภาพ. วารสารหมออนามัย, 8(6), 17-24.*
- แวอุซัง มะแดเฮาะ, ดลมนรจันท์ บากา และ สุวิชา ยี่สุนทร. (2542). *บทบาทมัสดิในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(2), 123-138.*
- ศิริพงศ์ สวัสดิ์มงคล. (2544). *การฝากครรภ์. ใน มานี ปิยะอนันต์, ชาญชัย วันทนาศิริ, สิงห์เพ็ช สุขสมปอง และ มงคล เบญจามิบาล (บรรณาธิการ), สูติศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 67-74).* กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี. เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด.
- ศิริพร จิรวัดน์กุล. (2539). *การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม. วารสารพยาบาล, 45(1), 8-15.*
- ศิริพร จิรวัดน์กุล. (2546). *การวิจัยเชิงคุณภาพในวิชาชีพการพยาบาล. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.*
- ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์. (2543). *การตั้งครรภ์. ใน วรณรัตน์ จงเจริญยานนท์ และ คณะ (บรรณาธิการ), การพยาบาลสูติศาสตร์ (เล่ม 1, หน้า 146-226).* กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชุมช่างจำกัด.
- ศิริน(นามแฝง). (2546). *อายุรเวชศาสตร์แห่งชีวิต. สมุทรปราการ: เพ็ญฟ้าพรินต์ติ้ง.*
- ศรินทร์ แก้วดี. (2542). *การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาาระหว่างตั้งครรภ์. ใน กนก สีจร, ถวัลย์วงศ์ รัตนศิริ, วิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุข และโกวิท คำพิทักษ์ (บรรณาธิการ), สูติศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 21- 50).* กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ศรีสมร เบ็ญอาหลี. (2538). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามกลยุทธ์ "ศาสนานำการสาธารณสุข". ยะลา: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12.*
- ศูนย์อนามัยที่ 12. (2545). *สถานการณ์ด้านส่งเสริมสุขภาพเขต 12 ปี 2545. คั่นเมื่อ พฤศจิกายน 23, 2546, จาก <http://www.anamai.moph.go.th/hpc12/data/data45.html>*
- สนิท สมัครการ. (2539). *ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย: วิเคราะห์เชิงสังคม – มานุษยวิทยา.* กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.

- สมจิต หนูเจริญกุล. (2543 ก). *การพยาบาล: ศาสตร์ของการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: วี.เจ.พรีนติ้ง.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2543 ข). แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพ. ใน สมจิต หนูเจริญกุล, วัลลา ตันตโยทัย และ รวมนพร คงกำเนิด (บรรณาธิการ), *การส่งเสริมสุขภาพ: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติการพยาบาล* (หน้า 3 - 17). นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สมจิต หนูเจริญกุล. (2543 ค). การส่งเสริมสุขภาพ. ใน สมจิต หนูเจริญกุล, วัลลา ตันตโยทัย และ รวมนพร คงกำเนิด (บรรณาธิการ), *การส่งเสริมสุขภาพ: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติการพยาบาล* (หน้า 19-27). นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- สมใจ ศรีนวล. (2546). วัฒนธรรมด้านความเชื่อ. *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*. 2(2), 67-75.
- สมชัย วิโรจน์แสงอรุณ. (2544). *โครงการวิจัยและพัฒนาส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. อยุธยา: โรงพิมพ์ศรีอยุธยา.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2535). ภูมิปัญญาไทย. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 31(5), 74-88.
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2545). *สถิติสาธารณสุข: จำนวนและอัตราการตายของทารกแรกเกิด (ต่ำกว่า 28 วัน) อัตราตายทารก (ต่ำกว่า 1 ปี) พ.ศ. 2531- 2545*. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 23, 2546, จาก <http://www.bhps.moph.go.th/45%20table%202.2.4%20deaths.xls>
- สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ. (2544). สิทธิหน้าที่ ความเสมอภาค และหลักประกันความมั่นคงด้านสุขภาพตามร่างกรอบความคิดระบบสุขภาพแห่งชาติ. *หมออนามัย*, 10(5), 17-27.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (ม.ป.ป). *ข้อเสนอแนะนโยบายและแผนงานส่งเสริมสุขภาพ*. ม.ป.ท.
- สิวลี ศรีไล. (2537). *จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล(พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์บุ๊กเซ็นเตอร์.
- สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2542). ความเชื่อเกี่ยวกับจริยวัตรของชาวใต้. ใน *มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 8*. กรุงเทพมหานคร: สยามเพรส แมเนจเม้นท์จำกัด.
- สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2544). *โครงสร้างและพลวัตวัฒนธรรมภาคใต้กับการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอมีเทรดดิ้ง.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

- สุภาภรณ์ อินทองคง. (2529). การเกิด: วัฒนธรรมมุสลิม. ใน สถาบันทักษิณคดีศึกษา, *สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้* (เล่ม 1, หน้า 148 – 151). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2542). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์. (2533). *รากฐานแห่งชีวิต วัฒนธรรมชนบทกับการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สุรัตนา ปัญญาณมิตร. (2544). บทบาทพยาบาลในการสอนสตรีตั้งครรภ์เรื่องการนับและบันทึกการเดินของทารกโดยวิธีนับถึงสิบ. *วิทยาสารพยาบาล*, 26(1), 18–22.
- สุวชัย อินทประเสริฐ. (2540). *คู่มือการตั้งครรภ์และเตรียมคลอด*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ. (2542). *การสาธารณสุขไทย พ.ศ. 2540-2541*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- เสฐียรโกเศศ. (2515). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2531). *กลุ่มชาติพันธุ์: ชาวไทยมุสลิม*. กรุงเทพมหานคร: กองทุนสง่าารุจิระอัมพร.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2535). *วัฒนธรรมอิสลาม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ทางนำ.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2540). ข้อเท็จจริงและการตีความในอิสลาม เรื่องเพศ สุขภาพอนามัย และ บทบาทหญิงชายมุสลิม. *เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะในการดำเนินงานโครงการเสริมความรู้และพัฒนาสุขภาพอนามัยวัยรุ่นไทยมุสลิม*. กรุงเทพมหานคร: กองวางแผนครอบครัวและประชากร.
- อนันต์ สุไลมาน และคณะ. (2535). รายงานการวิจัยเรื่อง *ความรู้ ความคิดเห็นและพฤติกรรมด้านการฝากครรภ์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในระดับตำบล ผดุงครรภ์ และ มารดาในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อภิชาติ จิตต์เจริญ และ สมพล พงศ์ไทย. (2540). การบริหารสตรีตั้งครรภ์. ใน ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์, วินิต พัวประดิษฐ์ และ สุรศักดิ์ สุานีพานิชสกุล (บรรณาธิการ), *สูติศาสตร์รามธิบดี 2* (หน้า 19-42). กรุงเทพมหานคร: บริษัทไฮลิสติกพับลิชชิ่ง จำกัด.
- อภิรัช สกุลณैया. (2540). การเปลี่ยนแปลงของหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์. ใน *โครงการสวัสดิการวิชาการ สบข. , การพยาบาลสูติศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3, หน้า 78-150).
- อมรา พงศาพิชญ์. (2541). *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรวมน ศรียุคตศุทธ. (2546). การสร้างเสริมสุขภาพในผู้ป่วยเรื้อรัง. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 21 (2), 8-18.
- อัมรา สุนทรธาดา. (2539). มิติทางสังคมเพื่อการพัฒนาประชากรสตรี. ใน อรทัย อัจฉา (บรรณาธิการ), *ประชากรไทย 60 ล้านคน สถานการณ์ นโยบาย และมิติด้านการพัฒนา*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อำพล จินดาวัฒนะ. (2545). ส่งเสริม- สร้างเสริมสุขภาพ. *วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 26(2), 11-17.
- อินทรี หิรัญสาย. (2545). ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 5(10), 23-26.
- อุดม เพชรสังหาร. (2541). การพัฒนางานสุขภาพจิตโดยอาศัยวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น. *วารสารกรมสุขภาพจิต*, 5(1), 76-81.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2540). ภูมิปัญญาพื้นบ้าน. *วารสารรัฐสมิแล*, 18(1-2), 60-69.
- เอกชัย เพียรศรีวัชรา. (2545). การออกกำลังกายในสตรีมีครรภ์. *วารสารการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 25(3), 54-61.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2540). *ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศูนย์อนามัยที่ 12. (ม.ป.ป.). *สถานการณ์การส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็กในเขต 12*. เอกสารจัดสำเนา.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company.
- Bobak, I. M. (1991). Anatomy and physiology of pregnancy. In Bobak, I. M. & Jensen, M. D. (Eds.), *Essentials of maternity nursing* (pp.188-204). St.Louis: Mosby Year Book.
- Bohay, I. Z. (2001). Culture care meaning and experiences of pregnancy and childbirth of Ukrainians. In Leininger, M. M. (Ed.), *Culture care diversity and universality: Theory of nursing* (pp.203-229). London: Jones and Bartlett.
- Burroughs, A. & Leifer, G. (2001). *Maternity nursing: An introductory text* (8th ed.). Philadelphia: WBSaunders.
- Dickason, E. J., Schult, M. O. & Silverman, B. L. (1990). *Maternal-infant nursing care*. St.Louis: The C.V. Mosby Company.

- Gazzaniga, M. S. & Heatherton, T. F. (2003). *Psychological science*. New York: W.W. Norton & Company.
- Kenner, C. A. & Maclaren, A. (1993). *Essentials of maternal and neonatal nursing*. Pennsylvania: Springhouse.
- Lamp, J. K. (2002). Finnish women in birth: Culture care meanings and practices. In Leininger, M. M. & Mcfarlan, M. R. (Eds.), *Transcultural nursing : Concept, theories, research and practice* (pp.403-414). New York: McGraw-Hill.
- Leininger, M. M. (1985). *Qualitative research methods in nursing*. Orlando: Grune & Stratton, Inc.
- Leininger, M. M. (1988). Leininger's theory of nursing: Cultural care diversity and universality. *Nursing Science Quarterly*, 1(4), 152-160.
- Leininger, M. M. (2001). *Culture care diversity and universality: Theory of nursing*. London: Jones and Bartlett.
- Leininger, M. M. & Mcfarlan, M. R. (2002). *Transcultural nursing: Concept, theories, research and practice*. New York: McGraw-Hill.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. California: SAGE Publication Inc.
- Lowdermilk, D. L. (2000). Anatomy and physiology of pregnancy. In Lowdermilk, D. L., Perry, S. E. & Bobak, J. M., *Maternity women's health care* (7th ed., pp.333-352). St.Louis: Mosby.
- Mitchell, E. S. (1986). Multiple triangulation: A methodology for nursing science. *Advances in Nursing Science*, 8(3), 18-26.
- Moore ,M. C. (2000). Maternal and fetal nutrition. In Lowdermilk, D. L., Perry, S. E. & Bobak, J. M. (Eds.), *Maternity women's health care* (7th ed.). St.Louis: Mosby.
- Pender, N. J. (1996). *Health promotion in nursing practice* (3rd ed.). Connecticut: Appleton&Lange
- Pillitteri, A. (2003). *Maternal & child health nursing : Care of the childbearing & childrearing family*. Philadelphia: Lippincott William & Wilkins.
- Polit, D. F., Beck, C. T. & Hungler, B. P. (2001). *Essentials of nursing research: methods, appraisal, and utilization* (5th ed.). Philadelphia: Lippincott.

- Sandelowski, M. (1986). The problem of rigor in qualitative research. *Advances in Nursing Science*, 8(3), 27-37.
- Sinclair, B.P. (2000). Health promotion and prevention. In Lowdermilk, D. L., Perry, S. E. & Bobak, J. M. (Eds.), *Maternity women's health care* (7th ed.). St. Louis: Mosby.
- Smith, J. (1983). *The idea of health: Implication for the nursing professional*. New York: Teachers college.
- Spradley, J. P. (1980). *Participant observation*. Fort Worth : Harcourt Brace Jovanovich.
- Streubert, H. J. & Carpentet, D. R. (1995). *Qualitative research in nursing: Advancing the humanistic Imperative* (2rd ed.). Philadelphia: Lippincott.
- Teeraworn, S. (2002). Determinants of utilization of maternal and child Health services among muslim in a southern border province of Thailand. *Journal of Population and Social Studies*, 11(1), 29-57.
- Welch, A. Z., et al. (1998). Madeleine Leininger (Culture care: Diversity and universality Theory). In Marriner-Tommey, A. & Alligood, M. R. (Eds.), *Nursing theorists and their work* (4th ed., pp.439-462).
- Wenger, A. F. Z. (1985). Learning to do a mini ethnosing research study: A doctoral student's experience. In Leininger, M. M. (ed.), *Qualitative research methods in nursing* (pp.284-316). Orlando: Grune & Stratton , Inc.
- WHO. (1986). *Ottawa Charter for Health Promotion*. Retrieved September 22, 2004, from <http://www.euro.who.int/About WHO/policy/20010827.2>